

Pensionsordninger i Nationalregnskabet og ADAM

Resumé:

I papiret gennemgås behandlingen af pensionsopsparingsordninger i Nationalregnskabets institutionelle regnskab. Der stilles forslag til, hvorledes NR-data kan suppleres med henblik på modellering af pensionsopsparingen i ADAM. Papiret er primært et dokumentationspapir og arbejdsredskab i forbindelse med opbygning af databanken PBANK.

---

ghe01299.wp

Nøgleord: pension, data, Nationalregnskabet, institutionelt regnskab, PBANK

Modelgruppepapirer er interne arbejdspapirer. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

Indledning

Hensigten med papiret er at få beskrevet Nationalregnskabets (NR) behandling af forskellige typer opsparingsordninger i det institutionelle regnskab med henblik på at få et overblik over tilgængelige data til brug for pensionsmodellering. Samt at få suppleret NR's data i det omfang der er behov herfor.

I fokus er følgende ordninger: a) ordninger etableret i livsforsikringsselskaber, tværgående pensionskasser og firmapensionskasser, (disse udgør NR's sektor: *livsforsikringsselskaber og pensionskasser*, herefter kaldet PL-sektoren), b) ATP og LD, den midlertidige pensionsordning (MP), den særlige pensionsordning (SP) samt c) tjenestemandspension. I første afsnit gives en redegørelse for NR's behandling af disse, som illustreres vha. en oversigt i bilag 1. I appendix gives en mere udførlig beskrivelse for særligt interesserede.

I andet afsnit vurderes, om NR's data kan anvendes i forbindelse med genereringen af en databank til brug ved modellering af pensionsopsparing i ADAM. Supplerende datakilder foreslås, ligesom de datamæssige muligheder for at indbygge generationseffekter beskrives. En række mangler i NR påpeges.

1. Det institutionelle regnskab

Overordnede principper

I NR kategoriseres pensionsordninger under to typer, hhv. privattegnede og kollektive ordninger. Udgangspunktet for NR's opdeling er ENS-manualen, hvori sondringen mellem de to typer defineres ud fra, om der er tale om opsparingsordninger *aftalt som led i ansættelsesforhold* eller ej. Det er altså aftaleforholdene og ikke ordningernes karakter, der er udslagsgivende.

I overensstemmelse med ENS-manualen behandler NR i det institutionelle regnskab følgende indbetalinger til alle *arbejdsgiveradministrerede* ordninger som *sociale bidrag*, dvs. som bidrag til - i princippet - "kollektive" opsparingsordninger. Tilsvarende konteres udbetalinger fra fx. arbejdsgiveradministrerede kapitalpensionsordninger som *sociale ydelser*¹

Hvor ordningen er oprettet - pengeinstitut eller pensionskasse - er i princippet uden betydning for NR's kontering.

For så vidt angår afkastet af pensionsformuer ejet af husholdningerne, henføres - i lighed med ordinære renteindtægter - i såvel gammelt som nyt NR, pensionsafkastet før skat til husholdningerne som en slags imputeret indkomst. Eksempelvist er, jf. tabel 1, bilag 1, *Tiffpn*, (afkast af pensionsordninger i PL-

---

¹ Man må formode, at en stor del af sådanne kapitalpensionsordninger er etableret ved individuelle aftaler med arbejdsgiveren.

sektoren), debiteret PL-sektoren og krediteret husholdningerne. Dette under kontoen *formueindkomst, netto*. Hele afkastet overføres, dvs. NR skelner ikke her mellem afkast af privattegnede og arb.administrerede ordninger.

Afkast af *offentlige* fonde, *Tifo*, medregnes ikke i husholdningernes disponible indkomst, men bogføres derimod som indtægter for den offentlige sektor. Se tabel 1. Afgørende er her, at husholdningerne ikke i juridisk forstand ejer fondene, og at hensigten med at henhøre nettorenter til husholdningene er, at disse skal have virkning for opsparingen i husholdningerne.

Af tabel 1 fremgår, hvilke opsparingsordninger, der umiddelbart kan identificeres i det institutionelle regnskab.² De relevante transaktioner er ind- og udbetalinger, afkast og beskatning. Hvor muligt er årets opgørelser anført. I bilag 2 ses forslag til nye variable. Det fremgår, hvem i DS der p.t. kan levere de enkelte serier

1.1 PL-sektoren

Af tabel 1 fremgår, hvorledes indbetalinger til arbejdsgiveradministrerede ordninger (til PL-sektoren³), *Typfi*⁴, debiteres husholdningernes indkomst under konto 2.2.8, mens udbetalingerne, *Typfu*, konto 2.2.4, tillægges denne. Modsat krediteres indbetalingerne PL-sektoren og udbetalingerne debiteres.

Nettoindbetalingerne påvirker således *husholdningernes* disponible indkomst, men da nettoindbetalingerne - under indkomstanvendelseskontoen pkt. 2.4. - tilbageføres fra PL-sektoren til husholdningerne som et NR-teknisk tillæg til husholdningernes disponible bruttoindkomst, har fx. forøgede indbetalinger til kollektive fremfor privattegnede pensionsordninger ingen indflydelse på *husholdningernes* samlede opsparing. Eventuelle skattevirkninger slår dog - alt andet lige - fuldt igennem via konto 2.2.7.

Som beskrevet henfører NR langt størsteparten af *PL-sektorens* afkast af pensionsformuen til husholdningerne som primær indkomst under *formueindkomst, netto*, konto 2.1. En mindre del henstår i PL-sektoren som forrentning af egenkapital, *Tiff*, og en del overføres til selskaberne - i.e. afkast af skadesforsikringsvirksomhed, *Tifapsn*⁵.

De 3 variable, *Tifppn*, *Tifapn*, *Tifaphu*, indgår som dele af NR's opgørelse af

² Den private ikke-finansielle selskabssektor modtager henført formueindkomst fra såvel PL-sektoren, *Tifapsn*, som udlandet, *Tifapsu*, men da disse er afkast af skadevirksomhed er sektoren ikke medtaget i tabellen.

³ Bemærk at denne NR-sektor også omfatter skadesforsikringsselskaber.

⁴ Fra 1994 trækkes arbejdsmarkedsbidrag af de under 2.2.8 registrerede indbetalinger, *Typfi*

⁵ I det gamle NR blev hele det imputerede beløb fra PL-sektoren overført til husholdningerne.

Tipp, husholdningssektorens samlede nettorenter inkl. imputerede renter. Summen af de 3 tabel-variabler udgør i princippet Adam-variablen *Timp*, imputerede renter i husholdningssektoren, jf. dog fodnote 3.

Problemer

Aktuelt betyder NR's opgørelse, at fx. den del af det henførte pensionsafkast, som vedrører *arbejdsgiveradministrerede* ordninger i PL-sektoren - og som udgør langt størsteparten af pensionsformueafkastet - indgår i den disponible bruttoindkomst (netto for realrenteafgift), dvs. *Tifppn-Sdrpl*. At afkast af ikke likvide pensionsopsparingsordninger således indgår netto efter skat i NR's disponible indkomst, er et problem, som NR er blevet opmærksom på⁶.

Beløbet burde tilbageføres til *PL-sektoren* som en slags supplerende bidrag til sociale ordninger, under indkomstkontoen 2.2.8, for at undgå at få indkomstvirkning. En sådan korrektion - til brug for vores egen opgørelse - er derfor løst skitseret i tabellen, hvor der også - af hensyn til at få indregnet denne del af formuevæksten rigtigt i husholdningernes bruttoopsparing - ydermere må tilbageføres et beløb fra PL-sektoren til husholdningerne under konto 2.4., *korrektion for ændringer i husholdningernes nettoafkast i pensionskasser*. Forslagene er angivet med parenteser i tabellen⁷.

P.t. anvendes metoden ikke ved NR's opgørelse, hvorfor den disponible bruttoindkomst reelt er forhøjet med et beløb svarende til disponibelt afkast af *alle* pensions ordninger.

Problemet gælder nemlig også i relation til ordninger i *pengeinstitutter mv*, jf. afsnit 2, hvor det *samlede afkast, netto* også henføres til husholdningerne under konto 2.1., *Formueindkomst, netto*.⁸

1.2 LD og DMP

Såvel LD⁹ som den midlertidige pensionsopsparingsordning fra 1998, DMP, er i

---

⁶ Uanset om der er tale om privattegnede eller kollektive ordninger bør afkastet efter skat ikke påvirke den disponible indkomst.

⁷ Denne korrektion er pr. 1.1.2001 ikke lavet i data pga. fortsatte problemer i NR med at få afdækket hvad deres tal indeholder. Afklaring forventes dog at komme i løbet af 2001.

⁸ Afkast af skadesforsikring burde vel også tilbageføres under konto 2.2.10 *andre løbende overførsler*

⁹ Overflytningen af LD i det nye Nationalregnskab til den private sektor har ingen direkte konsekvens for *Yd*, da udbetalingerne hidtil ikke er indgået i de samlede overførsler, *Ty*. Skatten

NR placeret i den private sektor under *finansielle institutioner, delsektor: andre finansielle institutioner*. I princippet behandles LD og DMP- i lighed med de øvrige private pensionsordninger i PI-sektoren - som frivillige ordninger, hvor ind- og udbetalinger ikke påvirker den disponible indkomst. Indkomsten påvirkes dog via formueafkastet.

Det betyder konkret, at indbetalingerne ikke indgår i husholdningernes indkomst, konto 2.2.4. Udbetalingerne overføres derimod til husholdningerne via konto 3.1, som *kapitaloverførsler* og indgår derfor heller ikke i bruttoopsparingen, men i husholdningernes nettofordringserhvervelse. Behandlingen af udbetalinger fra disse ordninger svarer til udbetalinger fra ordinære private opsparingskonti i pengeinstitutterne.

Afkastet, netto af begge ordninger medgår fuldt ud i husholdningssektorens bruttoopsparing som formueindkomst, se tabel 1, konto 2.1., ligesom realrenteafgiften af ordningernes formueafkast efter NR-revisionen også opkræves under husholdningernes konto 2.2.7., *Løbende indkomst- og formueskatter mv*¹⁰.

En detaljeret beskrivelse gives i appendix.

2. Data

Uden skelen til hvilken konkret model, der vælges til beskrivelse af pensionsopsparingen, gives i det følgende bud på, hvorledes serier for de forskellige opsparingsformer opdelt på hhv. ind- og udbetalinger samt afkast kan dannes. Heraf kan formueudviklingen typisk udledes. Mulighederne for opdeling af data på generationer samt sondring mellem privattegnede og arbejdsgiveradministrerede ordninger gennemgås.

Generelt vurderes det, at NR-data vedrørende *PL-sektoren*, i det omfang de suppleres med manglende data for ordninger i pengeinstitutter, vil kunne give en tilstrækkelig dækkende beskrivelse af udviklingen i pensionsordningerne i den private sektor. Tidsserierne vil langt fra være komplette, men udgør et første bud på en sammenhængende samlet beskrivelse af disse ordninger i Danmark, baseret på NR-data og skatteindberetningerne i CPS-registeret.

Den primære kilde til NR's data vedrørende pensionsselskaber- og kasser er Finanstilsynets årsberetning (FB), der indeholder regnskaber for ordninger i livsforsikringsselskaber, tværgående pensionskasser og firmapensionskasser.

---

heraf modregnes dog via *Sd*, hvorfor en konsistent NR behandling kunne være opnået ved at tillægge *Yd* skatten af udbetalingerne, dvs. $0.4 * Typ_{pr}$. Hidtil har NR (se afsnit 1) betragtet udbetalingerne som engangsbeløb. Det er derfor valgt at lade dem indgå i *Tkou*, offentlige kapitaludgifter

Disse data ligger til grund ved opgørelsen af det institutionelle regnskabs balance for PL-sektoren.

Finanstilsynet udgiver også en årspublikation vedr. pengeinstitutterne (PI), men da denne har meget sparsomme oplysninger om pensionsordninger, kan den ikke anvendes direkte. NR har derfor hidtil - i relation til det institutionelle regnskab - ikke bogført ud- eller indbetalinger til arbejdsgiveradministrerede ordninger i pengeinstitutterne.

Omfanget af sådanne ordninger kan dog godt opgøres vha. data fra skattemyndighederne. Af tabel 2 fremgår, at i de senere år har indbetalingerne til arbejdsgiveradministrerede ordninger udgjort godt 25 pct. af de samlede indbetalinger til PI. Andelen ser ud til at være faldende, hvorimod niveauet fortsat stiger.

Tabel 2 Indbetalinger til pensions ordninger, 1995-1997, CPS

	1995	1996	1997
Samlede indbetalinger, mia. kr.	39.4	43.2	47.4
Indbetalinger til PL-sektoren, mia. kr.	26.8	30.2	33.9
- heraf til arbg. adm. ordninger, pct.	76	77	78
Indbetalinger til PI-sektoren, mia. kr.	12.6	13.0	13.5
- heraf til arbg.adm. ordninger, pct.	27	26	25

Kilde: Told og Skattestyrelsen

Konsekvensen for det institutionelle regnskab af den manlende indregning er, at husholdningernes disponible bruttoindkomst bliver for høj, mens denne i PI-sektoren bliver for lav.¹¹ De to sektors bruttoopsparing - og dermed fordrings erhvervelsen - påvirkes dog ikke.

Det skyldes, som beskrevet i afsnit 1.1, at nettoindbetalingerne - i modsætning til behandlingen af husholdningernes nettoindbetalinger til PL-sektoren - ej heller tilbageføres til *husholdningerne* under indkomstanvendelseskontoen.

2.1 Indbetalingerne

Hensynet til at lette opdateringen samt at anvende NR-data taler for at kombinere data fra Finanstilsynets beretning med TS data vedr. pengeinstitutterne. Ud fra et opsparingssynspunkt kommer denne serie også tættere på den egentlige opsparing, idet alle indbetalinger indgår uanset skattemæssig status. Overflytninger af ordninger mellem selskaber skaber kunstigt høje ind- og udbetalinger, men da formålet er at lave en model for det lange sigt, får dette formentlig ikke den store betydning. Formue og afkast påvirkes i princippet ikke.

¹¹

I opbygningsfasen er indbetalingerne betragteligt større end udbetalingerne.

Hvis hensynet alene skal være at belyse den skattebegunstigede opsparings konsekvenser for de offentlige finanser, bør TS's data nok anvendes.

For øjeblikket foretager 5.kt. en modregning i data fra FB vedr. privattegnede ordninger i pensionsselskaber, se appendix, men undlades dette og suppleres med data fra Told&Skat's (TS) CPS-register, som indeholder alle fradragsberettigede ordninger i PI-sektoren, kan en rimeligt dækkende serie, *Typi, Indbetalinger til pensionsordninger i den private sektor, ekskl. LD og MP*, dannes.

Vedrørende PL-sektoren opgør Told&Skat også de samlede indbetalinger fordelt på forskellige typer ordninger, men selv om dette tal forhøjes med gruppelivsbidraget (Kilde:FB)¹² er afvigelsen mellem TS og FB's opgørelser hhv. 3.9, 6.7 og 6.9 mia. kr. i årene 1995-1997.

Der er flere årsager hertil. FB indeholder indbetalinger til alle ordninger - dvs. også dem der ikke er fradragsret for - og i det omfang ordninger flyttes mellem selskaberne vil de blive registreret som indbetalinger (og udbetalinger). Dette gælder ligeledes ved overflytning af opsparing fra en pengeinstitutordning til eks. et livsforsikringsselskab.

Fra og med 1995 er TS's data, opdelt på forskellige ordninger, i.e. kapitalpensioner, ratepensioner/-forsikringer, indeksordninger og ordninger med løbende udbetalinger. Disse opdeles yderligere i privattegnede ordninger og arbejdsgiveradministrerede ordninger. Siden 1995 er sidstnævnte opdeling også foretaget i FB, hvorfor den tekniske justering, jf. app.1.2, reelt ikke er nødvendig.

I det omfang det ønskes, kan disse tal anvendes som fordelingsnøgler for indbetalinger til sådanne ordninger i den private sektor. Opgørelser med opsplitning på kapital- ratepension mv. af de *privattegnede* ordninger findes tilbage til 1990. På udbetalingssiden findes der ingen data med en sådan opsplitning.

TS har allerede udviklet et program til CPS-registreret, som foretager yderligere opdelinger af indbetalingerne, nemlig på følgende grupper, alder, køn, samt antal ordninger. Data eksisterer dog kun for 1997 og frem. Anvendes NR-data kan CPS-fordelingen lægges ned herover.

Tilbageføringen af *Typfi* kan gennemføres ved kædning med Finansministeriets indbetalingsserier for disse ordninger for perioden 1950-88.¹³ Om NR's serie vedr. PL-sektoren, *faktiske bidrag til sociale ordninger* (data dok kun tilbage til 1971) er bedre, er ikke undersøgt p.t.

---

¹² Indgår ikke i CPS, da det ikke er fradragsberettiget

¹³ Kilde: Budgetdepartementet, Rapport fra 1986

Indbetalingerne til MP og SP vil formentlig kunne fås via 5.kt.'s database¹⁴. En opdeling af disse på aldersgrupper er tilgængelig via indkomststatistikken, tilbage til 1980.

ATP-huset må ligge inde med aldersfordelte data både for så vidt angår ind- og udbetalinger før 1980, samt formuerne i de enkelte ordninger.¹⁵

2.2 Udbetalinger

NR's opgørelse af udbetalinger fra *PL-sektoren* kan anvendes direkte. En fordeling på hhv. arbejdsgiveradministreret og privattegnet findes ikke, men i NR antages - jf. app.1.2 - at de privattegnedes andel af de samlede udbetalinger registeret i FB er den samme som på indbetalingssiden. En alternativ fordelingsnøgle for de senere år kunne være den formuefordeling, som DØRS, via deres spørgeskemaundersøgelse, nåede frem til, nemlig 41 pct. individuelle ordninger (1996). Tilbageføringen af denne fordeling vil dog volde problemer, da der p.t. intet datagrundlag er.

De statistiske kilder til at belyse udbetalinger fra *PI-sektoren* er meget dårlige. Registerdata fra 10.kt. vedr. ordninger med løbende udbetalinger kan muligvis fungere som nøgle til fordelingen af udbetalingerne mellem hhv. PL- og PI-sektoren. Anvendt på data fra NR opnås et rimeligt skøn for de samlede udbetalinger i den private sektor.

Indkomststatistikens registerdata er ikke tilstrækkelige til at vurdere omfanget af løbende udbetalinger, idet de kun dækker udbetalinger fra ordninger, der omfatter mere end 100 medlemmer.¹⁶

I FM(1997) angives en alternativ metode til opgørelse af udbetalingerne. Denne er baseret på FB vedr. pengeinstitutterne, og beregner udbetalingerne residualt ud fra TS's indbetalingsopgørelse, FB's opgørelse af indestående primo året og en skønnet opgørelse af afkastet efter skat.

Hvilken metode, der er mest velegnet, er ikke afklart p.t.

---

¹⁴ Data for LD findes også her.

¹⁵ I forbindelse med pensionskørslerne på DREAM udleverede LD oplysninger om formuens fordeling på aldersgrupper.

¹⁶ Claus Blendstrup har i FM(1997) oplyst, at det gennemsnitlige antal medlemmer af pensionsordningerne er ca. 160. Registerdata vedr. 1997 giver samlede udbetalinger fra løbende ordn. fra PL- og PI- sektoren på knapt 15 mia.kr. Selv om dette kombineres med tal vedr. afgiftspligtige sumydelser (kapitalpensioner) før skat på ca. 9 mia.kr, er der stadig et stykke vej op til FB's opgørelse vedr. PL-sektorens udbetalinger, som alene udgør ca. 28 mia. kr. Registerdatatrækket, som registrerer udbetalinger - der indgår som ét af 100 arbejdsmarkedsbidragfrie udbetalinger fra det samme SE-nummer til folk over 70 år - som løbende pension, vurderes derfor at være for snævert.

En opdeling af den private sektors samlede udbetalinger på arbejdsgiveradm. og privattegnede ordninger er ikke mulig ud fra eksisterende data. Tilbageføres fordelingen af udbetalingerne i PL-sektoren, kunne denne fordeling evt. også anvendes på data for PI.

Udbetalingerne fra *ATP og LD* kan findes bl.a. ved træk på 5.kt. database. Se ovenfor. Også her kan der via indkomststatistik-registreret dannes en serie fordelt på aldersgrupper tilbage til 1980.

2.3 Afkast

NR-data forslås anvendt til opgørelse af afkastet af pensionsformuen i *PL-sektoren*, dvs. variablen *Tifppn*, jf. tabel 1. Dette afkast er inkl. afkast af privattegnede ordninger i livforsikringsselskaber og pensionskasser.

I det omfang der findes data, jf. DØRS, vedr. formuens opdeling på privat-tegnede og arbejdsgiveradm. ordninger kan afkastet opsplittes herefter. En tilbageført opdeling af hhv. ind- og udbetalinger efter arbejdsmarkedstilknytning vil ligeledes kunne give en fornuftig nøgle.

En metode til opgørelse af afkastet af *PI-sektorens* pensionsformue, *Tifbpn*, er givet i FM(1997). Her sondres ikke mellem forskellige typer ordninger, men beregnes blot et samlet afkast. Umiddelbart er det altså ikke muligt at udskille afkast af privattegnede ordninger. En fordeling svarende til PL-sektorens kan dog antages.

Afkastet af LD's formue, *Tild* fås af NR.

Det samlede afkast af pensionsordninger i den private sektor, *Tippn*, bliver dermed:

$$Tippn = Tifppn + Tifbpn + Tild + Tipmp \quad (1)$$

2.4 Formuen

I forbindelse med AGL's gruppens pensionsberegninger indhentede DØRS også data for aldersfordelingen af formuerne i 1996 for hhv. livsforsikringsselskaber, pensionskasser og pengeinstitutter.

Appendix: Detaljeret redegørelse for indhold og problemer i det institutionelle regnskab

I tabel 1, bilag1 kan stort set alt i det følgende genfindes.

1.1 Husholdningssektoren

Det samlede realrenteafgiftsprovenu, (ekskl. provenu fra offentlige fonde), konteres som en udgift under konto 2.2.7. *Løbende indkomst- og formueskatter mv.*

Pensionsordninger oprettet i PL-sektoren.

Indbetalinger til disse ordninger registreres som udgift på konto 2.2.8., *bidrag til sociale ordninger, Typfi.* Heri indgår ikke præmiebetaling til skadesforsikrings-selskaber, som er en del af PL-sektoren. Disse præmiebetalinger registreres særskilt på konto 2.2.10, *Andre løbende overførsler*.¹⁷ - ej i tabel

Indbetalingerne overføres til PL-sektoren, og de er opgjort netto for arbejdsmarkedsbidrag. Siden 1994 er der blevet opkrævet arbejdsmarkedsbidrag af indbetalinger til arbejdsgiveradministrerede ordninger - dette uanset type af ordning¹⁸. For disse ordninger gælder bortseelsesret - dvs. at indbetalingen ikke medregnes i opgørelsen af den skattepligtige lønsum. Indbetalinger til personligt tegnede pensionsordninger opkræves der derimod ikke arbejdsmarkedsbidrag af, da dette allerede er trukket af lønsummen. Indbetalinger til pensionsordninger behandles altså - uanset type - skattemæssigt symmetrisk og det samlede arbejdsmarkeds-bidrag debiteres konto 2.2.7., *løbende indkomst- og formueskatter mv.* og overføres som indtægt til den offentlige sektor.

Udbetalinger registreres på 2.2.4., *sociale ydelser u. soc. overf. i naturalier*, mens udbetalinger fra skadesforsikringer registreres som indtægt på 2.2.5, *andre løbende overførsler*.

Den overvejende del af afkastet af den samlede formue i PL-sektoren er henført til 2.1., *formueindkomst netto*, som en imputeret størrelse. Se afsnit 1.2 vedr. forrentningen af egenkapitalen. Afkast af skadesforsikringsformuen indgår ligeledes i denne post som primær indkomst.¹⁹ Ligeledes medregnes nettorenter

---

¹⁷ Præmie-betalinger til ordninger i skadesforsikringsselskaber, der reelt er **opsparings-ordninger**, kan ikke udskilles heraf. Beløbene vurderes at være små.

¹⁸ Der beregnes også arbejdsmarkedsbidrag af indbetalinger til ATP samt til hhv. den særlige pensionsordning og den midlertidige pensionsordning i 1998. Da der ikke foretages egentlige indbetalinger til tjenestemandspension har statens reduceret pensionen med beløb svarende til arbejdsmarkedsbidraget. Beløbende som indgår i NR vedr. PL-sektoren er ekskl. arbejdsmarkedsbidraget.

¹⁹ Den del af det samlede afkast, der vedrører skadesvirksomhed er fordelt mellem husholdningssektoren og de **Ikke-finansielle selskaber** med en nøgle givet ved fordelingen af udbetalte skadeserstatninger

henført fra udland; disse er tildelt efter samme nøgle (se fodnote 20) som skadesafkast fra PL-sektoren.

Korrektion for ændringer i nettoformue, konto 2.4. findes som forskellen mellem ud- og indbetalingerne i PL-sektoren (ekskl. skadesforsikring).

Tjenestemandspension(T)

Under konto 2.1., *aflønning af ansatte*, medgår imputerede arbejdsgiver-bidrag til sociale ordninger. De imputerede bidrag modregnes under konto 2.2.8, *bidrag til sociale ydelser*.

De imputerede bidrag svarer til de udbetalte tjenestemandspensioner, der indgår i 2.2.4., *sociale ydelser u. soc. overf. i naturalier*, som indtægt. Den primære indkomst forhøjes altså med et beløb svarende til de faktisk udbetalte tjenestemandspensioner.

ATP

Udbetalinger tilgår 2.2.4., dvs. på indtægtssiden under *sociale ydelser undtagen soc. overf. i nat.* Indbetalingerne netto for arbejdsmarkedsbidrag registreres under 2.2.8, som en udgift. Arbejdsmarkeds-bidraget figurerer som udgift under konto 2.2.7. og overføres til den offentlige sektor som en indtægt.

LD

Udbetalingerne herfra indgår som en indtægt under 3.1.2, *kapitaloverførseler, netto*.

Den midlertidige pensionsopsparing(MP)

Ind- og udbetalinger vil ikke blive registreret som sociale bidrag/ydelser, da ordningen vurderes at være af privat karakter. Afkastet vil - i lighed med LD's - indgå under konto 2.1., *formueindkomst, netto*.

Den særlige pensionsopsparing(SP)

Udbetalinger vil blive medregnet som indtægt under konto 2.2.4., *sociale ydelser undt. nat.* Indbetalinger registreres i lighed med ATP-indbetalingerne netto for arbejdsmarkedsbidrag under 2.2.8., *bidrag til sociale ordninger*, som en udgift og overføres til sektoren *Offentlig forvaltning og service*.

Opsparingsordninger i andre monetære institutioner (PI).

Afkast fra såvel privattegnede og arbejdsgiveradministrerede kapitalpensions-rate- og depotkonti m.v. overføres i lighed med afkast af andre typer fordringer til

mellem

de to sektorer (Nøgle udarbejdet af 6.kt., Therkild T.). Vha. denne nøgle kan om nødvendigt den henførte del af afkastet til husholdningerne, som hidrører fra skadesforsikring beregnes.

husholdningssektoren som *formueindkomst, netto* under konto 2.1. Det er ikke p.t. muligt at udskille renteindtægterne fra de arbejdsgiveradministrerede ordninger fra øvrige renteindtægter. Realrenteafgiften heraf opkræves under konto 2.2.7., *løbende indkomst- og formueskatter mv.*

1.2 Forsikringsselskaber og pensionskasser

Data er genereret på baggrund af Finanstilsynets beretninger, og MOL (Michael Osterwald-Lenum.) har underopdelte data på hhv. livs- og forsikringsselskaber, pensionskasser samt skadesforsikringer. Det er derfor muligt at udskille skadesforsikringsvirksomhed fra NR totalerne hvor nødvendigt, hvilket er illustreret i tabel 1.

I NR indgår indbetalingerne netto for arbejdsmarkedsbidrag på konto 2.2.3 som indtægt. Arbejdsmarkedsbidraget opkræves NR-teknisk i husholdningerne som en del af *Sda*, og overføres til den offentlige sektor.

Indbetalinger er ekskl. indbetalinger til privattegnede ordninger, idet 5. kt. i opgørelsen til NR foretager en nedjustering af såvel ind- og udbetalinger med 30 pct.²⁰ i forhold til Finanstilsynets opgivelser.

Udbetalingerne foretages i tilknytning til konto 2.2.9., *sociale ydelser u. soc. overf. i naturalier.*

En del af nettoafkastet af formuen (nettorenteindtægt+nettoudbytte, ekskl. kursgevinster) af liv- pensions- og skadesvirksomhed henføres til konto 2.1., *formueindkomst netto, i husholdnings-sektoren.* Den del der konteres på 2.1. i *PL-sektoren* er en beregnet forrentning af hele sektorens egenkapital(EK).²¹

1.3 Finansielle institutioner, andre finansielle institutioner

LD

Udbetalinger herfra er hidtil blevet konteret under konto 3.1., *kapital-overførsler netto.* Bruttoafkastet (før realrenteafgift) indgår i 2.1., *formueindkomst netto* (Fra 1993 i husholdningssektoren) Realrenteafgift opkræves ikke i sektoren, men under konto 2.2.7. i husholdningssektoren. Sektorens fordringserhvervelse forbedres

²⁰ Modregningen foretages alene i data for forsikrings- og pensionsselskaberne. Om pensionskasserne antages at alle strømme vedrører kollektivt aftalte ordninger.

²¹ Den beregnes vha. en brøk hvor kundernes penge sættes i forhold til summen af kundernes penge og egenkapitalen. Ved kundernes penge forstås (ifl. MOL) sum af bonus- erstatningsreserve- og livshen-sættelserne. Bemærk at egenkapitalandelen i skadesvirksomhed er langt større end i de øvrige selskaber. I de senere år er EK i pensionsselskaberne dog vokset kraftigt - ifølge selskaberne, FB, vokser den fra 41 til 71 mia.kr. Dette afspejles ikke i forrentningen (inkl. skade) i NR. I perioden 1988-1997 falder denne fra 3 til 1 mia.kr.

derfor med bruttoafkast fratrullet administrationsomkostninger og udbetalinger.

MP

Se afsnit 1.1.

1.4 Ikke finansielle selskaber

PL

Til konto 2.1., *formueindkomst netto*, henføres skadesforsikringens del af det samlede afkast i PK-sektoren. Dette da sektoren ejer dele af skades-/livsforsikringselskaberne. Sektoren modtager også en beregnet andel af afkastet fra udlandet.

1.5 Offentlig forvaltning og service

PL

På konto 2.2.2, *løbende indkomst- og formueskat mv.*, indtægtsføres arbejdsmarkedsbidraget af husholdningernes opsparingsordninger samt realrenteafgiftsprovenu.

SP

Udbetalinger vil blive registeret under 2.2.9, *Sociale ydelser undt. soc. overf. i naturalier*, dvs. på udgiftssiden. Indbetalingerne indgår som indtægt i 2.2.3., *bidrag til sociale ordninger*.

Afkast henføres til konto 2.1.(jf. SU 46), *Tifo*. Beskatning af afkastet indgår i 2.2.7, *løbende indkomst- og formueskatter mv.*, som en udgift, jf. *Sdro*.

ATP

Som SP.

T

Imputerede bidrag indgår i 2.2.3, mens udbetalinger af tjenestemandspensioner indgår i 2.2.9, som udgift.(Dvs. ingen virkning for nettofordringserhvervelsen).